Digitized by Google

द्दंतिद्दते॥ ७॥ ८॥ ६॥ १०॥ १०॥ अस्तंगिरिभानुरभ्युपैति॥ १२॥ सेनजितापुत्रशीकस्तदुःखार्तेन ॥ १६॥ पर्यायःकालगतिः॥ १४॥ नहिनस्तिनहम्यतेहननस्यकर्ताकर्मवानभवित ते नक्त्रीत्मवादेशत्मवाद्धतार्किकलोकायतिकमतीक्रमेणनिरस्ती॥ १९॥ कश्चित्तार्किकः अपरःसांख्यः स्वभावतःचित्सत्तातः भूतानादेहाबाकाराणां प्रभवाप्ययोउत्पत्तिनाशीनियती आत्मान कर्तानाप्यकर्ताकितुस्वसत्तामात्रेणमहान्द्दतरंगाणांमरीचयद्दवभूतानामुत्पत्तिविनाशयोर्हेतुरितिभावः॥ १६॥ मौढ्यात्ध्यायनेवापचितिप्रतीकारंचरेन्नत्वध्यायन्॥ १७॥ शोच्यान्शोकाकांतान्वा

नाभूतिकालेषुफलंददंतिशिल्पानिमंत्राश्चतथौषधानि॥तान्येवकालेनसमाहितानिसिद्धांतिवर्द्धतिचभूतिकाले॥७॥कालेनशीघाःप्रवहंतिवाताःकालेनर ष्टिर्जलदानुपैति॥कालेनपद्मोत्पलवज्जलंचकालेनपुष्यंतिवनेषुर्वक्षाः॥८॥कालेनरुष्णाश्चिसताश्चराञ्यःकालेनचंद्रःपरिपूर्णविवः॥नाकालतःपुष्पफलंद्रुमा णांनाकालवेगाःसरितोवहंति ॥ ९ ॥ नाकालमत्ताःखगपन्नगाश्रमगद्विपाःशैलमगाश्रलोके॥नाकालतस्रीषुभवंतिगर्भानायांत्यकालेशिशिरोष्णवर्षाः ॥ १०॥ नाकालतोषियतेजायतेवानाकालतोव्याहरतेचबालः॥ नाकालतोयौवनमभ्युपैतिनाकालतोरोहतिबीजमुमं ॥ ११॥ नाकालतोभानुरुपैतियोगं नाकालतोस्तंगिरिमभ्युपैति॥ नाकालतोवर्धतेहीयतेचचंद्रःसमुद्रोपिमहोर्मिमाली॥ १२॥ अत्राप्युदाहरंतीममितिहासंपुरातनं॥ गीतंराज्ञासेनजितादुःखा र्तेनयुधिष्ठिर॥ १३॥ सर्वानेवैषपर्यायोमर्त्यान्स्पृशतिदुःसहः॥ कालेनपरिपक्वाहिमियंतेसर्वपाथिवाः॥१४॥ म्रतिचान्यान्नरान्राजंस्तानव्यन्येतथानराः॥ संझैषालीकिकीराजन्नहिनस्तिनहन्यते ॥ १५॥ हंतीतिमन्यतेकश्चिन्नहंतीत्यपिचापरः॥ स्वभावतस्तुनियतौभूतानांत्रभवाप्ययौ॥ १६॥ नष्टेघनेवादारेवापु त्रेपितरिवास्ते॥अहोदुःखमितिध्यायन्दुःखस्यापचितिचरेत्॥१७॥सिकंशोचसिमूदःसन्शोच्यान्किमनुशोचसि॥ यस्यदुःखेषुदुःखानिभयेषुचभया न्यपि॥ १८॥ आत्मापिचायंनममसर्वापिपृथिवीमम॥ यथाममतथान्येषामितिपश्यत्ममुत्यति॥ १९॥शोकस्थानसहस्राणिहर्षस्थानशतानिच॥ दिवसे दिवसेमूढमाविशंतिनपंडितं॥ २०॥ एवमेतानिकालेनप्रियद्देष्याणिभागशः॥ जीवेषुपरिवर्ततेदुःखानिचसुखानिच॥ २१॥

लविधवयादुहित्रातुल्यान् दुःखेषुशोकजेषुमनस्तापेषु दुःखानिशिरस्ताडनादीनि दुःखादेर्द्विगुणीकरणंमूढकार्यमित्यर्थः ॥ १८ ॥ मोहनिटत्तेरविधमाह आसेति अयंव्यावहारिकआत्माअहंप्रत्ययविषयः सोपिममस्वरूपंन मत्तःपृथग्भूतत्वान् सर्वापृथिवीतिसर्वप्रचोपलक्षणं सर्ववाममैवस्वरूपं यथाहंसर्वस्मादन्यःसर्वात्माचतथान्येपीत्याह् यथेति एवमद्वेतात्मतत्त्वंपश्यन्तमुद्यतीत्यर्थः तथाचश्रुतिः तरितशोक मात्मविदिति ॥ १९ ॥ २० ॥ यानिप्रियाणितान्येवकालेदुःखानिभवंति यानिद्वेष्याणितान्येवसुखानि तस्माद्वातज्ञाहस्यताहनमिवसर्वदुःखमेवमोहात्सुखबद्विभातीत्यर्थः ॥ २१ ॥